

§4 Kulturförvaltningens underlag för budget 2020 med inriktning 2021 och 2022

Dnr. 1.1/941/2019

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från ordförande Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz m.fl. (M), Hanna Gerdes (L) och Micke Seid (MP):

1. Att godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver framföra följande:

Vi välkomnar Kulturnämndens inriktningsmål för budgetperioden 2020 – 2022. Vi kan konstatera att Stockholm har ett starkt kulturliv där den kulturella infrastrukturen är god, men behöver fortsatt utvecklas. Stockholm fortsätter att växa och blir snart en miljonstad. Kulturaktörerna blir fler och berikar staden med nya kulturyttringar och konstnärliga former. Vi ser samtidigt utmaningar i att stärka Kulturnämndens verksamheters ekonomiska villkor för att säkra framtida resurser till stadens kulturverksamheter. Därutöver är det viktigt att påpeka att skattepengar som används för kultur ska i högsta möjliga grad gå till kultur som är tillgänglig för alla. Detta gäller såväl offentlig konst som stadens verksamheter i form av exempelvis museer och bibliotek.

Den grönbå majoriteten i kulturnämnden vill göra kulturlivet mer tillgängligt, inte minst för personer med funktionsnedsättning. Konst i stadsrummet ska tillgängliggöras i större utsträckning exempelvis genom taktila modeller och punktskrift. Vidare vill vi se mer offentlig konst, gatukonst och muralmålningar bör få ökat utrymme i staden.

Vi kan konstatera att trygghetsarbetet behöver utvecklas inom nämndens samtliga verksamhetsområden. Kulturens verksamhetsplatser ska upplevas som trygga. Detta är en förutsättning för att verksamheterna ska kunna vara de öppna offentliga rum som det finns ett behov av hos Stockholmare. Bibliotekens tillgänglighet och öppettider är viktiga parametrar för att nå fler människor. Vi välkomnar inriktningen om att bibliotekens öppettider under sommarveckorna är särskilt angeläget i de stadsdelar där många är kvar under sommaren. Vi ser dock ett behov av att göra en genomlysning av vilka stadsdelar som berörs av denna inriktning. I utmaningen ligger bland annat att

nyansera begreppet ”ytterstaden” för att se om det finns bibliotek som inte kan sägas vara en del av ytterstaden men ändå har en relativt stor sommarbefolkning.

Vi vill därutöver betona vikten av att staden bidrar till att riva hinder för kulturens fortsatta expanderings och innovation i Stockholm. Att stärka kulturperspektiven i stadsplaneringen när staden växer är centralt, inte minst är detta viktigt för de kulturella och kreativa näringarna i staden. En bransch som bland annat innehåller arkitektur, design, film, fotografi, konst, mode, litteratur, musik, spel m.m. En omfattande bransch som spelar en viktig roll i ett växande Stockholm och skapar stora ekonomiska värden, främjar kulturellt utbyte och sporrar nya utbildningar när jobben växer fram i staden. Med en framsynt och processorienterad planering går det att skapa förutsättningar för tidig samverkan mellan kulturaktörer, föreningslivet och fastighetsägare. I ett växande Stockholm ser vi också ett behov av att framöver fortsätta utveckla det lokala kulturlivet genom till exempel fler träffpunkter och kulturhus i ytterstaden för att möjliggöra för fler Stockholmare att delta i kultur- och föreningslivet i sin egen närmiljö.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende publicerat 2019-04-12.

Kulturförvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Att godkänna förvaltningens underlag till budget för år 2020 och beräkningar för åren 2021 och 2022 samt överlämna ärendet till kommunstyrelsen.
2. Att förklara beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

De av Kommunfullmäktige antagna inriktningsmålen för budgetperioden 2020 - 2022 är både uppfordrande och utmanande för kulturnämndens verksamheter liksom för stadens kulturliv i stort. Stockholm fortsätter att växa och blir snart en miljonstad. Kulturaktörerna, både konstnärligt utövande och producenter, blir fler och berikar staden med nya kulturyttringar och konstnärliga former. De kulturella och kreativa näringarna ökar och ställer andra krav på affärsmässig coaching och stöd som förutsättning för utveckling än vad förvaltningen traditionellt tillhandahållit. Samhället digitaliseras allt mer och allt fler tar del av eller skapar själva konst genom icke-analoga kanaler och plattformar. Denna utveckling innebär att nya resurser krävs inom kulturlivet samtidigt som gamla arbetssätt och invanda prioriteringar behöver omprövas.

De allra viktigaste argumenten för att satsa på kulturen är dess förmåga att skapa möten, digitala eller fysiska, mellan människor och att kulturella upplevelser ger individen förståelse om både sig själv och sina medmänniskor.

Den fysiska kulturupplevelsen har fortsatt stor attraktionskraft. Biblioteken i Stockholms stad ökade 2018 antalet fysiska besök med ca 2 procent. Liljevalchs konsthall slog nytt publikrekord med 340 000 besökare. Kulturfestivalen och We are Sthlm har aldrig haft större publik och nådde totalt över 1 miljon besök. Kulturskolan kunde redovisa rekordhöga 39 285 deltagare varav 18 061 avgiftsbelagda elevplatser. Med ombyggnaden av Stadsmuseet och tillkomsten av Liljevalchs nya annex finns det goda förutsättningar för en fortsatt positiv utveckling av kulturens infrastruktur i Stockholm. Men det är också nödvändigt att planera för de behov som en digital framtid för med sig. Målet är att Stockholm ska växa med kultur.

Strategiska satsningar

För att bäst beskriva de utmaningar och områden för verksamhetsutveckling som förvaltningen har måste man se till flera nivåer. Övergripande ser förvaltningen att det finns tre fokusområden som på ett genomgripande sätt krävs i alla verksamheter för att på allvar skapa möjligheter för alla att vara en del av stadens utveckling.

- Barn och unga
- Ytterstad
- Digitalisering

Utöver dessa tre övergripande områden finns mera konkreta behov och utmaningar. Kulturförvaltningens treårsbudget beskriver till stor del hur förvaltningen ska möta de digitala behoven i den egna organisationen, i de konstnärliga verksamheterna och inte minst hos användare, deltagare och besökare. Andra viktiga utvecklingsområden är tillgängligheten och tryggheten i förvaltningens verksamheter och arrangemang, breddat och jämlikt deltagande, samverkan med andra förvaltningar, näringsliv och bolag, kulturen i stadsplaneringen, lokalförsörjning samt nya intäktsmodeller. En övergripande viktig uppgift i den fortsatta kulturplaneringen är det kulturstrategiska program som kulturförvaltningen fått i uppdrag att ta fram 2019.

I nedanstående punktlista redovisas några av de viktigaste strategiska uppdragen och resursbehoven för främst 2020 men också för de följande åren under budgetperioden. Under "Nämndens verksamhetsområde" beskrivs verksamhets-specifika

planer och behov enligt de behov och utvecklingsområden som nämns ovan. Under respektive inriktningsmål redogörs för förvaltningens övergripande koppling till stadens utmaningar.

Strategiska uppdrag och utmaningar

- Tillsammans med stadens nämnder och bolag ska kulturnämnden utforma ett kulturstrategiskt program för Stockholm. Fokus bör ligga på att ge utrymme för kultur när staden växer men också på stadsmiljöfrågor och arkitektur. Det är också viktigt att programmet fokuserar på att ge bästa möjliga förutsättningar för att utveckla de kulturella kreativa näringarna och Stockholms kulturliv samt att bidra till lärande och att skolornas kunskapsmål uppfylls.
- Kulturskolans verksamhet ska väsentligt öka i skolan och i fritidshemmen. En ökad etablering i skolan medför förändrat lokalbehov vilket medför en positiv effekt för budgeten.
- Säkerhets- och trygghetsarbetet ska utvecklas inom nämndens verksamhetsområden, bland annat avseende evenemang, bibliotek och allmänna samlingslokaler. Det trygghetsskapande arbetet handlar också om kommunikation och dialog med besökare, personal, framtida besökare och andra intressenter och kompetensutveckling kring bemötande. När kulturens verksamhetsplatser upplevs som otrygga hotas det öppna samhällsrummet vilket är oacceptabelt. Kostnaden för trygghetsskapande åtgärder har i takt med ett mer polariserat samhälle ökat betydligt de senaste åren och den trenden väntas fortsätta.
- Planering för nya bibliotek. I takt med att stadens invånare blir fler ökar också behovet av nya bibliotek. I strukturplan 2017 - 2020 pekas några områden ut. Nya etableringar innebär ökade kostnader som dock kan reduceras vid samverkan med annan kommunal verksamhet.
- Stockholms stadsbibliotek ska anpassa tillgången till biblioteken genom bättre öppettider, rörliga bibliotek, meröppet (biblioteket är tillgängligt för besökare även när det inte finns personal på plats) och förtroendeöppet (innebär access till bibliotekslokalen för vissa grupper besökare, som föreningar eller kulturskola, utanför ordinarie bemannade öppettider).
- Kulturförvaltningen bör utreda hur samverkan med skolbiblioteken som ett nav för kulturarrangemang i skolan bäst utformas. En pilotverksamhet kan prövas på fem skolor där särskilt fokus bör ligga på högstadiet.
- Ett bokningssystem behöver utvecklas i samarbete med

andra förvaltningar och kompetensinstatser genomföras för att förhindra uthyrning av allmänna samlingslokaler till odemokratiska, kriminella eller extremistiska organisationer.

- Stadsmuseets magasin i Frihamnen står inför omlokalisering. Kulturförvaltningen arbetar för att ta fram förslag till nya anpassade lokaler.

[1] Meröppet innebär att biblioteket är tillgängligt för besökare även när det inte finns personal på plats.

[2] Förtroendeöppet innebär access till bibliotekslokalen för vissa grupper besökare, som föreningar eller kulturskola, utanför ordinarie bemannade öppettider.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordförande Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz m.fl. (M), Hanna Gerdes (L) och Micke Seid (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V), Olle Burell m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen.

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordförande Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz m.fl. (M), Hanna Gerdes (L) och Micke Seid (MP).

Reservation

Vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V), Olle Burell m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Olle Burell m.fl. (S) enligt följande:

Stockholmarnas tillgång till kultur ska inte bero på den enskilda personens inkomst, kön eller var hen bor. Kulturstockholm ska erbjuda såväl bredd som spets. Det är vår målsättning för kulturpolitiken i Stockholms stad.

De senaste fyra åren fick bibliotek, museer, stadsarkivet, teatrar, konsthallar och samlingslokaler ökade besökssiffror. Fler barn och unga än någonsin gick i Kulturskolan under föregående mandatperiod. Parallellt

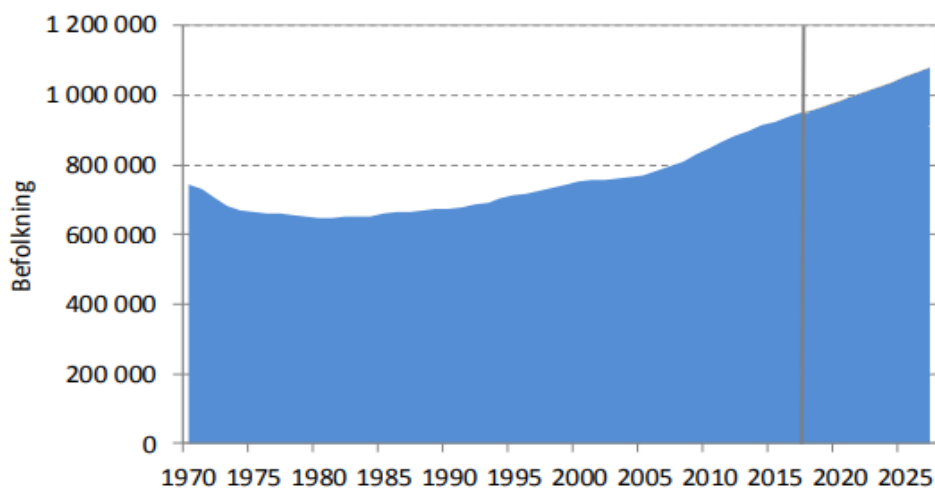
har medborgarundersökningar visat att stockholmarnas nöjdhet med tillgången till kultur i stadsdelarna har ökat till och med 2018.

I kulturförvaltningens underlag för budget 2020 med inriktning 2021 och 2022 prognosticeras en nettobudget enligt följande:

Mnkr	VP 2019	Kuf beräkningar 2020	Kuf beräkningar 2021	Kuf beräkningar 2022
Kostnader	1 004,8	1 000,7	1 026,3	1 026,3
Varav kapitalkostnader	16,3	20,5	22,4	21,5
Intäkter	-89,9	-89,9	-89,9	-89,9
Netto	914,9	910,8	936,4	936,4
KF:s plan	914,9	931,0	936,4	936,4
Differens mot KF:s plan	0,0	-20,2	0,0	0,0

Stadens kulturverksamheter kommer enligt beräkningarna ovan först 2021 upp i höjd med den rödgröna majoritetens kulturbudget 2018 (934,8 mnkr netto).

Befolkning i Stockholms stad år 1970-2017 samt prognos för perioden 2018-2027

Med bakgrund i en kraftigt ökande befolkning i Stockholm innebär detta mindre kultur per stockholmare. Det är tre förlorade år för Kulturstockholm med en blågrön kulturbudget.

Myndigheten för kulturanalys släppte i slutet av 2018 en rapport med jämförelser av samtliga kommuners kulturanslag. I denna framgår att Stockholms stad låg på ett medelvärde för de svenska kommunernas kulturanslag. I relation till våra jämförelsekommuner, Göteborg och

Malmö, framgår att Stockholms stads nettokostnader för kulturverksamheter per invånare var 1 019 kr per medan Göteborgs och Malmös var 1 177 kr respektive 1 463 kr.

Sett till kulturens kostnader i förhållande till kommunernas totala verksamhetskostnader ligger Stockholm i höjd med Göteborg (2,3%) och något under Malmös (2,7%). Att Stockholms stads kostnader för kulturverksamheterna ska ha legat på oförsvarligt höga nivåer finns inget stöd i om man jämför med våra jämförelsekommuner och riket i helhet. Detta är något som bland annat kulturborgarrådet anför i sitt försvar av den minskade kulturbudgeten.

I underlaget för budget 2020 och med inriktning 2021 och 2022 framgår att ett omställningsarbete ska inledas inom samtliga verksamheter där bemanning ska svara mot budgetuppdrag och efterfrågestyrt utbud. Lokalutnyttjandet ska samordnas och nya intäktsmöjligheter genom avgifter på tjänster och uppdrag ska införas. Det framgår även att fler sponsorer och andra externa finansiärer ska täcka de hål som uppstår med anledning av de nedskärningar som sker.

En effektiv verksamhet och smarta lokallösningar är bra. Men den omställning som majoriteten föreslår innebär att färre stockholmare kommer att få tillgång till stadens kulturliv genom avgiftsbeläggning samt att kulturförvaltningens uppdrag både snävas av och blir allt mer beroende av privata finansiärer.

Under rubriken *Strategiska uppdrag och utmaningar* redogörs för att Kulturskolans verksamhet väsentligt ska öka i skolan och i fritidshemmen, att fler bibliotek ska öppnas och att öppettiderna på biblioteken ska förbättras. Hur dessa uppdrag ska uppfyllas genom mindre resurser och nedskärningar på personal inom samma verksamheter är svårbegripligt.

Det saknas i underlaget dessutom prioriteringsgrunder, konsekvens- och riskanalyser samt angiven måluppfyllelse utifrån budgetramarna. Det innebär att nämnden lämnar ett mycket bristfälligt underlag till kommunstyrelsen om vad den föreslagna tilldelningen får

för konsekvenser för våra kulturverksamheter.

Ersätтарыttrande

Sofia Lundin (Fi) instämmer i särskilt uttalande från vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Olle Burell m.fl. (S).